Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (десети разширен състав)

11 декември 2024 година*

„Арбитражна клауза — Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства по проекта TTD.EU („European Quality Wines: Taste the Difference“) — Мерки за информиране и насърчаване на селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави — Спиране на действието на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства — Подозрения за измама в рамките на разследване на престъпление във връзка с друго споразумение за отпускане на безвъзмездни средства — Договорна отговорност“

По дело T-440/22

Unione Italiana Vini Servizi Soc. coop. arl (UIV Servizi), установено в Милано (Италия), представлявано от B. Bonafini, D. Rovetta и V. Villante, avocats,

ищец,

срещу

Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания (REA), представлявана от S. Payan-Lagrou и V. Canetti, подпомагани от D. Waelbroeck и A. Duron, avocats,

ответник,

ОБЩИЯТ СЪД (десети разширен състав),

състоящ се от: O. Porchia (докладчик), председател, M. Jaeger, L. Madise, P. Nihoul и S. Verschuur, съдии,

секретар: P. Cullen, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид изложеното в съдебното заседание от 6 март 2024 г.,

предвид молбата на REA от 10 септември 2024 г. да се установи, че липсва основание за произнасяне,

предвид решението да се възобнови устната фаза на производството,

* Език на производството: английски.

предвид становището на ищеца по молбата относно липсата на основание за произнасяне, представено в секретариата на Общия съд на 14 октомври 2024 г.,

предвид решенията от 21 октомври 2014 г. да отложи за решението по същество произнасянето по молбата за липса на основание за произнасяне и да приключи устната фаза на производството,

постанови настоящото

Решение

1 С иска по член 272 ДФЕС ищецът Unione Italiana Vini Servizi Soc. coop. arl (UIV Servizi) моли, първо, да установи, че е невалидно решението на REA да спре действието на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № 874904 по проект, озаглавен „European Quality Wines: Taste the Difference — TTD.EU“, решение, съдържащо се в писмото на REA от 2 май 2022 г. (наричано по-нататък „писмото за потвърждаване на спирането“), второ, да разпореди REA да отмени спирането на действието на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства TTD.EU, и трето, да осъди REA да му плати обезщетение за имуществените и неимуществените вреди, които твърди, че е претърпял поради това спиране.

Обстоятелствата по спора

2 Ищецът е италианско сдружение, което представлява предприятия в италианския винарски сектор на европейско и международно равнище от 1895 г. Предлага широка гама от услуги на винарите, включително съвети относно финансиране и европейските проекти.

3 На 6 декември 2019 г. ищецът, в качеството си на координатор и бенефициер, и испанското сдружение Organización Interprofesional del Vino de España (OIVE), в качеството на бенефициер, сключват с Изпълнителната агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните (Chafea) споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № 874904 за изпълнение на проект, озаглавен „European Quality Wines: Taste the Difference — TTD.EU“ с цел да се популяризират италианските и испанските вина на пазарите на Китай и САЩ (наричано по-нататък „споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU“). От 1 април 2021 г. изпълнението на дейностите, извършвани от Chafea, е възложено на REA.

4 Споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е сключено в контекста на поканата за представяне на предложения от 15 януари 2019 г. за безвъзмездни средства за мерки за информиране и насърчаване, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави в съответствие с Регламент (ЕС) № 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ C 18, 2019 г., стр. 4).

5 Съгласно член 3 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU неговата продължителност е 36 месеца, считано от 1 март 2020 г.

6 С писмо от 16 април 2020 г. OIVE уведомява ищеца, че желае да прекрати участието си в споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, считано от 1 март 2020 г.

7 С писмо от 29 май 2020 г. ищецът иска от Chafea, от една страна, да изготви допълнение към споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, което да обяви, че OIVE го прекратява, и от друга страна, да се добави като бенефициер Promotora d'Exportacions Catalanes, SA (Prodeca). Посоченото допълнение към споразумението е сключено с Chafea на 6 юли 2020 г.

8 Между 24 април и 1 ноември 2020 г. и между 18 януари и 22 май 2021 г. проектът е спрян на основание член 35 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU поради пандемията от COVID-19.

9 През февруари 2021 г. приключва изборът от ищеца на изпълнителен орган по проекта, предмет на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, който отговаря за прилагане на мерките за постигане на целите по този проект. Договорът за прилагане на мерките по посочения проект е възложен на Ópera Business Dreams SLU.

10 На 28 юли 2021 г. ищецът уведомява REA на портала за участници, че на 27 май 2021 г. Guardia di Finanza di Milano (Финансова полиция Милано, Италия) му е извършила одит по заповед за претърсване и изземване, издадена от прокурора на Италианската република към Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано, Италия) на 24 май 2021 г. Този одит е извършен в рамките на наказателно производство, образувано на национално равнище срещу главния изпълнителен директор на ищеца, неговия финансов директор и външния му консултант, както и за Veronafiere SpA поради подозрения за измама (наричано по-нататък „наказателното разследване“). Освен това този одит, който е относно споразумение за безвъзмездни средства № 826012, с координатор и бенефициер ищеца, а именно споразумението „Native Grapes Academy — NGA“ (наричано по-нататък „споразумението за безвъзмездни средства NGA“), се фокусира върху договорното правоотношение между Veronafiere и ищеца, както и върху факта, че между тези две дружества са налице едновременно два основни договора.

11 На 6 август 2021 г. се провежда среща чрез видеоконферентна връзка (наричана по-нататък „видеоконферентната среща от 6 август 2021 г.“) между ищеца и служителката, отговаряща за споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в рамките на REA, по време на която ищецът предоставя по-подробна информация относно наказателното разследване. По този повод служителката, която отговаря за споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в рамките на REA, според ищеца отбелязала, че тъй като наказателното разследване се отнася до отделно споразумение за безвъзмездни средства, а именно споразумението за безвъзмездни средства NGA, тя не счита за необходимо да предприема мерки във връзка с изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, чието нормално изпълнение следователно може да продължи.

12 След видеоконферентната среща от 6 август 2021 г. REA предава на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) предоставената от ищеца информация. Със записка от 13 януари 2022 г. REA е уведомена, че на 7 декември 2021 г. OLAF е започнала разследване във връзка с твърдения за измама и други нередности при изпълнението на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства, сключени от ищеца, Veronafiere и други субекти с Европейския съюз, в това число споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU (наричано по-нататък „разследването на OLAF“). Освен това в тази записка се посочва, че на етапа на започване на разследването не е предвидена никаква превантивна административна мярка.

13 На 27 януари 2022 г. Европейската прокуратура в Милано иска от съдия-следователя към Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано) удължаване на срока на наказателното разследване с шест месеца.

14 С писмо от 23 февруари 2022 г. [реф. Ares (2022) 1381304 (наричано по-нататък „предварително уведомително писмо“) REA информира ищеца за намерението си да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU на основание член 33.2 от посоченото споразумение. В това писмо REA посочва следното:

„[В]ъз основа на получената информация, че организацията Ви е обект на наказателно разследване в Италия поради подозрение за измама, считаме, че изпълнението [на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU] не може да продължи и трябва да бъде спряно до изясняване на ситуацията“.

15 На 22 март 2022 г. ищецът представя своето становище в отговор на предварителното уведомително писмо. Той твърди по-специално, че като юридическо лице не участвал в никакво наказателно производство и че посоченото от REA наказателно разследване засяга двама от неговите служители.

16 С писмото за потвърждаване на спирането REA потвърждава, че иска да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, считано от 8 май 2022 г., и отхвърля представеното от ищеца становище, като по-специално посочва, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU се основава на член 33.2.1, буква а) от това споразумение. Всъщност според REA физическите лица, срещу които се води наказателното разследване, имат право да представляват ищеца или да вземат решения от негово име, което съгласно член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU оправдава неговото спиране. По-нататък в това отношение REA уточнява, че макар наказателното разследване все още да е в ход и към онзи момент няма доказателства за нередности или измама, тя може, за да защити финансовите интереси на Съюза, да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU при подозрения за измама, както предвижда посочената клауза.

17 С имейл от 6 май 2022 г. ищецът иска да проведе среща с REA в Брюксел (Белгия), за да обсъдят писмото за потвърждаване на спирането и да направят опит за доброволно уреждане на спора.

18 На 24 май 2022 г. в рамките на разследването на OLAF (вж. т. 12 по-горе) е извършена проверка на място в помещенията на ищеца в Италия, за да се провери дали той е допуснал нередности в рамките на финансирани от Съюза проекти, сред които е проектът, предмет на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

19 На 25 май 2022 г. REA спира срока за плащане на основание член 31.1, буква c) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU поради съмнение относно допустимостта на декларираните в годишните отчети разходи, което налага извършването на допълнителни проверки, прегледи, одити или разследвания.

20 С имейл от 30 май 2022 г. REA отхвърля направеното от ищеца искане за среща (вж. т. 17 по-горе), тъй като, понеже разследването на OLAF е в ход, тя не е в състояние да обсъжда конкретни въпроси относно спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU или самото разследване на OLAF.

21 Ищецът предявява настоящия иск на 12 юли 2022 г.

Фактически и процесуални обстоятелства, настъпили след предявяването на иска

22 На 12 юли 2022 г. Европейската прокуратура в Милано иска от съдия-следователя към Tribunale di Verona (Първоинстанционен съд Верона, Италия) да изземе от ищеца превантивно сума в размер на 2 085 810,96 евро. На 13 септември 2022 г. съдия-следователят към Tribunale di Verona (Първоинстанционен съд Верона) уважава това искане и разпорежда превантивно изземване на сумата от 2 085 810,96 евро от ищеца, а в случай че това изземване се окаже невъзможно — да се изземе принадлежащо на ищеца имущество до размера на тази сума.

23 С писмо от 23 септември 2022 г. ищецът отправя до Tribunale di Verona (Първоинстанционен съд Верона) искане за преразглеждане на постановеното от същия съд превантивно изземване.

24 На 2 февруари 2023 г. прокуратурата на Corte dei conti (Сметна палата, Италия) на регион Ломбардия (Италия) иска налагане на обезпечителен запор и възбрана върху банковите сметки и активите на ищеца, за да защити средствата на Съюза в рамките на споразумението за безвъзмездни средства NGA. С постановление № 2/2023 от 13 февруари 2023 г. съдията от Corte dei conti (Сметна палата) на регион Ломбардия допуска изземване на 2,085 милиона евро, докато постановлението не бъде потвърдено или изменено след насроченото за 16 март 2023 г. съдебно заседание. Тъй като ищецът плаща посочената сума, на 23 февруари 2023 г. постановлението на Corte dei conti (Сметна палата) на регион Ломбардия за изземване е отменено и производството е прекратено.

25 В отговор на предложено от Общия съд процесуално-организационно действие в съдебното заседание страните потвърждават, че разследването на OLAF е приключило на 12 декември 2022 г. В това отношение те уточняват и че въз основа на заключенията от това разследване OLAF е отправила до REA финансови препоръки, чието прилагане, що се отнася до споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, към датата на съдебното заседание не е довело до мерки за изпълнение.

26 На 10 септември 2024 г. REA подава молба да се установи, че липсва основание за произнасяне, в която уведомява Общия съд, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е отменено. В това отношение REA представя писмо от 13 май 2024 г., с което е информирала ищеца, че след анализ на констатациите от разследването на OLAF и скорошния резултат от наказателното разследване, спирането на действието на това споразумение е отменено.

27 След възобновяването на устната фаза на производството, на 14 октомври 2024 г. ищецът представя своето становище по молбата на REA да се установи липсата на основание за произнасяне. В това становище той потвърждава, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е отменено и че изпълнението му е възобновено, но се противопоставя на посочената молба да се установи, че липсва основание за произнасяне поради различни причини.

28 Първо, ищецът изтъква, че на REA е отправила молбата да се установи липсата на основание за произнасяне твърде късно, така че трябва да се обяви за недопустима.

29 Второ, ищецът твърди, че макар REA „официално“ да е отменила спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, то вече е една от „техническите пречки“ пред конкретното му изпълнение. По-нататък в този контекст ищецът подчертава, че официалното „повторно активиране“ на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU от REA е признание за първоначалното му неправилно спиране, още повече че всички обстоятелства по настоящото дело от самото начало не са се променяли.

30 Трето, ищецът е на мнение, че вместо да подаде до Общия съд молба да се установи липсата на основание за произнасяне, REA е можела да се свърже с него, за да обсъдят възобновяването на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и неговите последици за настоящото дело. Като избрала да постъпи така, а не да го информира предварително, REA показала, че действа недобросъвестно.

31 Четвърто, ищецът счита, че има интерес Общият съд да се произнесе по искането за обезщетение, и следователно по въпроса дали първоначалното спиране на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е било законосъобразно. Само по себе си признаването от Общия съд, че действието на споразумението е спряно незаконосъобразно, представлявало правен интерес и основна форма на поправяне на вредите в смисъл, че възстановява репутацията на ищеца на пазара на виното.

Искания на страните

32 По същество, в окончателния вариант на писмените си изявления, ищецът моли Общия съд:

– да установи, че решението да се спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, решение, съдържащо се в писмото за потвърждаване на спирането, е невалидно,

– да разпореди на REA да отмени спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU,

– да осъди REA да му плати обезщетение за вреди в размер на 500 000 евро,

– да установи, че искът запазва своя предмет;

– да осъди REA да заплати съдебните разноски.

33 По същество, в окончателния вариант на писмените си изявления, REA моли Общия съд:

– да констатира, че вече няма основание за произнасяне по иска,

– при условията на евентуалност, да отхвърли иска като частично недопустим и частично неоснователен,

– да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

От правна страна

По арбитражната клауза

34 Член 41.2, първа алинея от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU съдържа арбитражна клауза по смисъла на член 272 ДФЕС, която предоставя на Общия съд, а при обжалване на Съда, изключителна компетентност да разглежда всеки спор относно тълкуването, прилагането или валидността на посоченото споразумение, който не може да бъде уреден доброволно.

Относно приложимото право

35 Когато е сезиран в рамките на арбитражна клауза на основание член 272 ДФЕС, Общият съд трябва да се произнесе по спора въз основа на приложимото към договора материално право (вж. в този смисъл решение от 18 декември 1986 г., Комисия/ Zoubek, 426/85, EU:C:1986:501, т. 4).

36 В настоящия случай, съгласно клаузата за приложимото право, включена в член 41.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, договорът се урежда от приложимото право на Съюза, евентуално допълнено от белгийското право.

37 Следователно, както бе потвърдено от страните в съдебното заседание, споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU се урежда от съответните разпоредби на правото на Съюза, а именно по-специално Договора за функционирането на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 2018 г., стр. 1, наричан по-нататък „Финансовият регламент“).

38 Освен това трябва да се уточни, че когато институциите, органите, службите и агенциите на Съюза изпълняват договори, те остават обвързани от задълженията си по Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и общите принципи на правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2020 г., ADR Center/Комисия, C-584/17 P, EU:C:2020:576, т. 86). Така, ако в договора си страните се съгласят — чрез арбитражна клауза — да предоставят на съда на Съюза компетентността по споровете във връзка с този договор, съдът на Съюза ще е компетентен, независимо от определеното в договора приложимо право, да проверява за евентуални нарушения на Хартата и на общите принципи на правото на Съюза (решение от 16 юли 2020 г., Inclusion Alliance for Europe/Комисия, C-378/16 P, EU:C:2020:575, т. 81).

39 Освен това, за попълване на празнота в договорните клаузи или в съответните разпоредби от правото на Съюза, към споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU се прилага посоченото в него национално право, което в случая е белгийското право.

40 Ето защо е важно да се уточнят правилата, уреждащи изпълнението и тълкуването на договорите в белгийското право, които са били в сила при сключването и изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

41 Член 1134, първа алинея от белгийския Граждански кодекс предвижда, че „[с]ключените в съответствие със закона споразумения имат сила на закон за тези, които са ги сключили“, а във втора алинея, че те „могат да бъдат прекратявани, разваляни или отменяни само по взаимно съгласие на страните или на основания, предвидени в закона“.

42 Член 1134, трета алинея от белгийския Граждански кодекс предвижда освен това, че споразуменията трябва да се изпълняват добросъвестно. Член 1135 от същия кодекс гласи, че „[с]поразуменията пораждат не само задължение за изпълнение на изрично предвиденото в тях, но и всички последици, които поради естеството им произтичат от закона, обичаите в практиката или справедливостта“.

43 Що се отнася до тълкуването на договорите, член 1156 от белгийския Граждански кодекс гласи, че следва „трябва да се търси какво е било общото намерение на страните, а не да се следва буквалната формулировка“.

44 Освен това съгласно член 1157 от белгийския Граждански кодекс „когато дадена клауза може да има две значения, трябва да се разбира по-скоро в това, в което тя може да породи действие“.

45 Накрая, съгласно член 1161 от белгийския Граждански кодекс „[в]сички клаузи на споразуменията се тълкуват във връзка една с друга, като всяка от тях се схваща в смисъла, който произтича от целия акт“, а съгласно член 1162 от същия кодекс, който прогласява принципа на тълкуване contra proferentem, „[п]ри съмнение споразумението се тълкува срещу уговорилия задължението и в полза на поелия задължението“.

По първото искане — Общият съд да обяви за невалидно писмото, в което се потвърждава спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU

46 В подкрепа на първото искане ищецът изтъква четири основания, които съответно са:

– първото — незаконосъобразен характер на писмото за потвърждаване на спирането и неправилно прилагане на член 33.2.1, буква a) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU,

– второто — нарушение на принципа на пропорционалност,

– третото — незаконосъобразен характер на писмото за потвърждаване на спирането и неправилно прилагане на член 33.2.1, буква b) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU,

– четвъртото — неспазване на принципа на добра администрация, залегнал в член 41 от Хартата, и на общите принципи на правото на Съюза, а именно на правната сигурност, на оправдани правни очаквания и на пропорционалност, както и на задължението за мотивиране, предвидено в член 296, втора алинея ДФЕС.

47 Преди да бъдат разгледани тези основания, следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика правният интерес на ищеца или жалбоподателя трябва да съществува с оглед на предмета на иска или жалбата към момента на подаването му/й, тъй като в противен случай същият/същата би бил(а) недопустим(а). Предметът на спора и правният

интерес трябва да продължат да съществуват до обявяването на съдебното решение, тъй като иначе няма да има основание за произнасяне по същество, което предполага жалбата или искът да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала или предявила (вж. решение от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, EU:C:2007:322, т. 42 и цитираната съдебна практика).

48 В конкретния случай отмяната на спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU (вж. т. 26 по-горе), която освен това не означава оттегляне на решението да спре действието на това споразумение, не е в състояние да удовлетвори ищеца, доколкото целта на неговия иск е Общият съд да разреши спора между него и REA, що се отнася до прилагането на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, и да установи невалидността на решението да спре действието на това споразумение. По-точно, като се има предвид, че изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU вече продължава, искът може да донесе полза на ищеца, тъй като позволява да се изясни тълкуването на член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и да се избегне твърдяното нарушение да се допусне отново в бъдеще.

49 При това положение трябва да се отхвърли молбата на REA да се установи, че липсва основание за произнасяне, що се отнася до първото искане.

50 Така, най-напред следва да се разгледат заедно първото и третото основание — незаконосъобразен характер на писмото за потвърждаване на спирането, неправилно прилагане на член 33.2.1, буква a) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и неприлагане на член 33.2.1, буква b) от същото споразумение за безвъзмездни средства.

51 С първото и третото основание ищецът по същество упреква REA, че е нарушила член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, тъй като, първо, като юридическо лице той не е участвал в наказателното разследване на двама от неговите служители, а именно физически лица, които според него нямали правомощия за вземане на решения. Второ, като се има предвид, че към момента на спиране на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU наказателното разследване все още се е намирало в предварителен етап, двете разследвани физически лица не могат да бъдат квалифицирани като „лица, заподозрени в извършване на измама“ по смисъла на член 33.2.1, буква a), подточка i) от посоченото споразумение за безвъзмездни средства. Трето, подозренията за измама се отнасят не до споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, а до споразумението за безвъзмездни средства NGA, така че REA е трябвало да обоснове спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU с член 33.2.1, буква b) от него, който съответствал на член 202, параграф 2 от Финансовия регламент, за който обаче условията за прилагане не били изпълнени в случая.

52 По този начин REA нарушила принципа на презумпцията за невиновност, съдържащ се в член 48, параграф 1 от Хартата, и допуснала явна грешка в преценката на релевантните факти. Тя нарушила и принципа на добросъвестност при изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, както и задълженията за предварително уведомяване и за „предварително предупреждение“ съгласно белгийското право, което освен това от гледна точка на правото на Съюза представлявало нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на правната сигурност. Всъщност според ищеца по време на видеоконферентната среща от 6 август 2021 г. REA го информирала, че наказателното разследване не се отразява по никакъв начин на споразумението за безвъзмездни средства

TTD.EU, което според REA може да продължи без проблеми. След това REA решила внезапно и необяснимо да промени позицията си, без предварително да уведоми за това ищеца, и директно му изпратила предварителното уведомително писмо.

53 REA оспорва доводите на ищеца.

54 На първо място REA изтъква, че двамата служители на ищеца, срещу които се води наказателно разследване, в качеството им на главен изпълнителен директор и на финансов директор на ищеца са оправомощени да го представляват или да вземат решения от негово име и че член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU предвижда възможността неговото действие да се спре поради подозрения за съществени грешки, нередности или измама по отношение на физически лица, оправомощени да представляват или да вземат решения от името на бенефициера. От това следвало, че подозренията за измама, засягащи двамата служители на ищеца, обосновават спирането на действието на посоченото споразумение за безвъзмездни средства. По-нататък в това отношение REA уточнява, че от информацията относно известието за приключване на предварителната фаза на наказателното разследване от 12 декември 2022 г. е видно, че в качеството си на юридическо лице ищецът също е участвал в наказателното разследване.

55 На второ място, REA изтъква, че противно на поддържаното от ищеца, тя е спазила презумпцията за невиновност на служителите, срещу които се води наказателното разследване, тъй като ги счела за „заподозрени“, а не за „обвиняеми“ в рамките на това разследване.

56 Всъщност според REA с оглед на италианското наказателно-процесуално право следва да се направи разграничение между положението на „заподозрян“ и това на „обвиняем“. Съгласно член 60 от италианския Наказателно-процесуален кодекс заподозреният става обвиняем, когато, след като завърши разследването, прокурорът му повдигне обвинение с обвинителен акт. В случая обаче към момента, в който е образувано производството за спиране на действието на споразумението, служителите на ищеца, обект на наказателното разследване, не били обвинени и не били счетени за „обвиняеми“ по смисъла на член 60 от италианския Наказателно-процесуален кодекс. REA подчертава, че по същество се е основала на факта, че срещу въпросните служители на ищеца, в качеството им на физически лица, оправомощени да го представляват или да вземат решения от негово име, се води наказателно разследване в Италия и че те са официално вписани в системата на съдимост на 7 юли 2021 г., за да приеме, че тези служители са заподозрени в измама по смисъла на член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и поради това да спре действието на посоченото споразумение за безвъзмездни средства.

57 Освен това REA поддържа, че член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU има за цел да защити финансовите интереси на Съюза, като позволи спирането на действието на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства на бенефициер, когато последният е извършил или е заподозрян в извършване на измама. Тази разпоредба, която фигурирала във всички типови споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, прилагала член 131, параграф 3 от Финансовия регламент. Целта на мярката за спиране, предвидена в член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, би била застрашена, ако принципът на презумпцията за невиновност изискваше, както твърди ищецът, действието на споразумението да може да спре едва след като обвиняемият бъде признат за виновен от наказателен съд.

58 Освен това в дупликата REA подчертава, че застъпваното от ищеца тълкуване, а именно че може да бъде спряно действието само на проект, спрямо който са отправени твърдения за нередности или измама, не се подкрепя нито от приложимите правила, нито от съдебната практика. Макар наказателното разследване, основано на подозрения за измама, да се отнася до споразумението за безвъзмездни средства NGA, REA приела, че подозренията могат да засягат и споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

59 На трето място REA повтаря довода, че със спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU тя не е реагирала въз основа на погрешно разбиране, доколкото е установено, че двамата служители на ищеца, срещу които се води наказателното разследване, са заподозрени в измама по италианското наказателно право както в момента, в който тя е изпратила предварителното уведомително писмо, така и в момента, в който е изпратила писмото за потвърждаване на спирането.

60 На четвърто място, REA най-напред поддържа, че е приложила споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU при спазване на принципа на добросъвестност, гарантиран от членове 1134 и 1156 от белгийския Граждански кодекс. В това отношение REA подчертава, че е спазила член 33.2.2 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, съгласно който, когато възнамерява да спре изпълнението на споразумението, тя трябва да уведоми официално бенефициера за своето намерение и мотивите си и да го прикани да изложи становището си в срок от 30 дни, считано от уведомлението. REA подчертава, че е изпълнила договорните си задължения, като на 23 февруари 2022 г. е изпратила на ищеца предварителното уведомително писмо, в което заедно с мотиви посочила намерението си да спре действието на това споразумение и го приканила да представи становището си в определения срок.

61 След това REA добавя, че наистина е вярно, че през юли 2021 г. ищецът я е уведомил за висящото наказателно разследване в Италия в съответствие със задължението си за уведомяване, предвидено в член 12 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, и че служителката, отговаряща за споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в рамките на REA, и ищецът са провели видеоконферентна среща, но по време на срещата REA не е изразила официално позиция относно последиците от наказателното разследване.

62 В това отношение, от една страна, в дупликата REA подчертава, че е възнамерявала да спре споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU с оглед на изложените в хода на наказателното разследване обстоятелства. REA уточнява, че обстоятелството, че е узнала за разследването на OLAF в момента на предварителното уведомително писмо, е без значение, доколкото тя е обвързана с поверителността на тези разследвания, а предварителното уведомително писмо не се позовава на това разследване и няма връзка с него.

63 От друга страна, в съдебното заседание и в съответствие с поддържаното в писмената ѝ защита REA твърди, че след като е била уведомена за започването на разследването на OLAF през януари 2022 г. — разследване, което засилило подозренията за извършени от ищеца измами — тя обмисляла да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

64 Освен това REA поддържа, че противно на твърдяното от ищеца, той не е претърпял сериозна вреда поради изпращането на предварителното уведомително писмо няколко месеца след видеоконферентната среща от 6 август 2021 г., доколкото между изпращането

на предварителното уведомително писмо на 23 февруари 2022 г. и датата, на която спирането породило действие — 7 май 2022 г., ищецът е имал време да се подготви за това спиране и да състави план, за да смекчи последиците му.

65 Освен това, що се отнася до довода, че REA отказала да се срещне с ищеца и да разгледа въпроса, докато е в ход производството по спиране на действието и след приемането на решението за спиране, REA припомня също, че противно на твърденията на ищеца, тя не е била длъжна да се срещне с него след началото на това производство по спиране на действието. Освен това REA нямала право да разговаря с бенефициера по споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, докато OLAF разследва този бенефициер.

66 Що се отнася до довода за твърдяното нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания и на правната сигурност, REA повдига възражение за неговата недопустимост, а при условията на евентуалност счита, че противно на твърденията на ищеца, тя е спазила посочените принципи.

67 Накрая, що се отнася до довода, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е трябвало да се извърши на основание член 33.2.1, буква b) от посоченото споразумение, който отразявал член 202, параграф 2 от Финансовия регламент, чиито условия за прилагане не били изпълнени, REA изтъква, че този довод е безпредметен, доколкото в случая действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е спряно по силата на член 33.2.1, буква a), който отразявал член 131 от Финансовия регламент.

68 Първото и третото основание по същество поставят предварителния въпрос дали, както поддържа ищецът, като е приела решението да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, REA нарушила член 33.2.1, буква a), подточка i) от същото споразумение.

69 При това положение следва да се тълкува член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, въз основа на който REA може да спре неговото действие.

70 Член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU гласи следното:

„Агенцията може да спре изпълнението на мярката или на част от нея, ако:

a) бенефициерът (или всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил или е заподозрян в:
   i) извършването на съществени грешки, нередности, измама или
   ii) сериозно неизпълнение на задълженията, произтичащи от настоящото споразумение или от процедурата за възлагане (включително неправилно изпълнение на мярката, представяне на невярна декларация, непредоставяне на изискваната информация, нарушаване на етичните принципи), или

b) бенефициерът (или всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил — във връзка с други безвъзмездни средства от [Съюза] или Евратом, които са му били предоставени при сходни условия — системни или повтарящи се грешки, нередности, измама или сериозно неизпълнение на задълженията, които имат значително отражение върху настоящите безвъзмездни

средства (разширяване на обхвата на констатациите, направени във връзка с други безвъзмездни средства, по отношение на настоящите безвъзмездни средства — вж. член 17.5.2)“.

71 В случая следва да се констатира, че REA е взела решение да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в приложение на член 33.2.1, буква а), подточка i) от него, тъй като срещу главния изпълнителен директор и финансовия директор на ищеца се провежда наказателно разследване поради подозрения за измама, свързани с изпълнението на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, различно от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, а именно споразумението за безвъзмездни средства NGA.

72 На първо място, от текста на член 33.2.1, буква а) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU личи, че REA може да спре изпълнението му, inter alia, поради подозрения за измама, засягащи както дружеството — бенефициер по посоченото споразумение, така и „всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име“. От това следва, както правилно изтъква REA, че подозрения за измама, засягащи главния изпълнителен директор и финансовия директор на ищеца, по принцип биха могли да обосноват спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, доколкото, както в настоящия случай, главният изпълнителен директор и финансовият директор са оправомощени да го представляват или да вземат решения от негово име.

73 Всъщност въпреки опитите на ищеца да покаже, че неговият главен изпълнителен директор и финансовият му директор са просто служители без правомощия за вземане на решения, от преписката е видно, че финансовият директор на ищеца е подписал както споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, така и споразумението за безвъзмездни средства NGA от негово име, а главният изпълнителен директор на ищеца е подписал от негово име писмото за предварително възлагане от 19 март 2021 г., с което на Opera Business е възложен договорът за прилагане на мерките, свързани със споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

74 На второ място, от текста на член 33.2.1, буква а), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е видно, че е достатъчно бенефициерът (или всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име) да е извършил или да е „заподозрян, че е извършил“ съществена грешка, нередност или измама, за да може да бъде спряно споразумението за безвъзмездни средства. От това следва, че за да може REA да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, не се изисква самата измама да е налице или да е доказана (вж. в този смисъл решение от 12 декември 2013 г., ANKO/Комисия, T-118/12, непубликувано, EU:C:2013:641, т. 46).

75 В случая обаче следва да се определи дали REA е можела да квалифицира главния изпълнителен директор и финансовия директор на ищеца като „лица, заподозрени в извършване на измама“ по смисъла на член 33.2.1, буква а), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU поради това, че срещу тях се води наказателно разследване, като се има предвид по-специално, че в случая към момента на изпращане на писмото за потвърждаване на спирането, наказателното разследване все още се е намирало в предварителен етап.

76 В това отношение ищецът изтъква, че за да тълкува понятието „лице, заподозряно в извършване на измама“ по смисъла на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, REA е трябвало да отчете как това понятие се прилага в италианското наказателно право, и така да заключи, че в резултат на наказателното разследване въпросните лица не могат да се считат за „заподозрени“ съгласно италианското право. Всъщност според ищеца, тъй като наказателното разследване е висящо предварително разследване и все още не е приключило с обвинителен акт, по който компетентният съд да образува дело за привличане на обвиняем, REA не е можела да квалифицира въпросните лица като заподозрени в извършване на измама. Във връзка с това ищецът подчертава, че съгласно член 60 от италианския Наказателно-процесуален кодекс едва когато прокурорската служба приключи предварителното разследване и реши да повдигне обвинение, заинтересованото лице може формално да се счита за „привлечено като обвиняем“ и следователно, за „заподозряно в извършване на измама“.

77 В това отношение следва да се отбележи, че член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU сочи общо подозренията в извършване на „съществени грешки, нередности, измама“, без да уточнява произхода или източника на такива подозрения. Така наличието на наказателно разследване, основано на подозрения за измама, водено срещу две физически лица, оправомощени да представляват ищеца или да вземат решения от негово име, може да представлява източник на „подозрения за измама“ по смисъла на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

78 Освен това, без да се коментират релевантността и обхвата на член 60 от италианския Наказателно-процесуален кодекс за тълкуването на клаузите на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, тази констатация не може да бъде поставена под въпрос от факта, че към момента на спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU това наказателно разследване се е намирало, съгласно посоченото от ищеца тълкуване на италианското наказателно право, на предварителен етап.

79 След това уточнение трябва да се определи дали в случая REA е можела да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU на основание член 33.2.1, буква a), подточка i) от него, въпреки че подозренията за измама срещу главния изпълнителен директор и финансовия директор на ищеца произтичат от наказателното разследване, отнасящо се до споразумение за безвъзмездни средства, различно от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, а именно до споразумението за безвъзмездни средства NGA.

80 По този въпрос страните спорят относно тълкуването на член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, и по-специално относно разликата между буква a) и буква b) от този член.

81 Всъщност, запитана по този въпрос в съдебното заседание, REA изтъква по същество, че макар член 33.2.1, буква b) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU да обосновава спирането на действието на споразумението TTD.EU, когато е установено, че е била „извършена“ измама във връзка с други споразумения, член 33.2.1, буква a), подточка i) допуска възможността да се спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU при наличие просто на „подозрения за измама“. Освен това според REA, като се има предвид, че текстът на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU изобщо не препраща към това споразумение, подозрения за

измама, свързани с изпълнението на други споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, биха могли да се квалифицират като подозрения за измама, които надлежно да обосноват спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU по смисъла на тази разпоредба. Всъщност, ако съставилият това споразумение е искал да ограничи възможността за спирането му само до случаите на подозрения за измама, свързани със споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, той би уточнил това, както е направил в член 33.2.1, буква a), подточка ii) от него.

82 За сметка на това според ищеца член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU трябва да се тълкува в смисъл, че буква a) обосновава спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU единствено при наличие на подозрения за измама, свързани с изпълнението на същото споразумение, докато буква b) допуска възможността споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU да бъде спряно, ако е извършена измама по други споразумения. По-нататък, в това отношение той подчертава, че ако предлаганото от REA тълкуване беше валидно, между буква a) и буква b) на член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU нямаше да има разлика.

83 В това отношение, що се отнася до тълкуването на член 33.2.1 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, следва да се припомни, че съгласно член 1156 от белгийския Граждански кодекс при тълкуването на споразумение трябва „да се търси какво е било общото намерение на страните, а не да се следва буквалната формулировка“.

84 Освен това следва да се подчертае, че съгласно член 33.2.1, буква a) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU REA може да спре действието на това споразумение, както ако бенефициерът „е извършил „измама“, така и ако той е „заподозрян в извършване“ на измама.

85 Наистина, както отбелязва REA, текстът на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU изобщо не препраща към това споразумение, така че подозрения за измама, свързани с изпълнението на друго споразумение, биха могли да обосноват спирането на действието на споразумението TTD.EU.

86 Следва обаче да се подчертае, от една страна, че член 33.2.1, буква a), подточка ii) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU препраща към това споразумение и от друга страна, че съгласно член 33.2.1, буква b) REA може да спре споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, ако техният бенефициер е „извършил — във връзка с други безвъзмездни средства от [Съюза] или Евратом, които са му били предоставени при сходни условия — […] измама“.

87 Така съгласно член 1161 от белгийския Граждански кодекс, според който „[в]сички клаузи на споразуменията се тълкуват във връзка една с друга, като всяка от тях се схваща в смисъла, който произтича от целия акт“, цялостният прочит на член 33.2.1, буква a), подточки i) и ii) във връзка с член 33.2.1, буква b) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU позволява да се направи изводът, че член 33.2.1, буква a), подточка i) оправдава спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TD.EU, когато бенефициерът (или всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил или е заподозрян, че е извършил измама при изпълнението на това споразумение. От друга страна член 33.2.1, буква b) позволява действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU да бъде спряно, когато

бенефициерът (или всяко физическо лице, оправомощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил измама при изпълнението на друго споразумение, стига да се докаже, че измамата има значително отражение върху споразумението за безвъзмездни средства TD.EU.

88 В това отношение, от една страна, следва да се подчертае, че съгласно член 1157 от белгийския Граждански кодекс (вж. т. 44 по-горе) това тълкуване позволява да се признае полезно действие на член 33.2.1, буква b) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

89 Всъщност, както правилно изтъква ищецът, предложеното от REA тълкуване на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU (вж. т. 72 по-горе), в крайна сметка лишава от смисъл клаузата, предвидена в член 33.2.1, буква b) от същото споразумение, като се има предвид, че хипотезата, при която действието на споразумението TTD.EU спира поради измама, извършена по друго споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, би могла — според тълкуването на REA — вече да е предвидена с член 33.2.1, буква a), така че няма да е необходимо в тази разпоредба да се предвижда буква b).

90 От друга страна, това тълкуване е в съответствие с принципа на тълкуване contra proferentem, закрепен в член 1162 от белгийския Граждански кодекс, съгласно който „[п]ри съмнение споразумението се тълкува срещу уговорилия задължението и в полза на поелия задължението“. Следователно член 33.2.1, буква a) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU трябва да се тълкува срещу REA, която го е уговорила, и в полза на ищеца, който се е съгласил.

91 Ето защо следва да се констатира, че просто подозрения за измама във връзка с изпълнението на споразумение за безвъзмездни средства, различно от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, в която ищецът е участвал, не могат да се квалифицират като подозрения за измама по смисъла на член 33.2.1, буква a), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, които да са в състояние да оправдаят спирането на неговото действие.

92 Освен това, както бе подчертано в точка 87 по-горе, измама във връзка с изпълнението на споразумение за безвъзмездни средства, различно от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, би могла да оправдае спирането на действието на последното, ако са изпълнени условията, предвидени в член 33.2.1, буква b) от него, а именно да е извършена измама, която има значително отражение върху споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, което в случая не е така. Всъщност, при положение че REA не е основала решението да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU на член 33.2.1, буква b) от него, тъй като извършването на измама не е било доказано, тя не е проверила дали в случая е изпълнено второто условие, а именно дали тази измама има значително отражение върху споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

93 Този извод не може да бъде оборен от останалите изтъкнати от REA доводи.

94 Първо, що се отнася до довода, че по същество REA решила да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, след като е била уведомена за започването на разследването на OLAF, свързано с определен брой подписани от ищеца споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, включително споразумението за

безвъзмездни средства TTD.EU, следва веднага да се отбележи, че този довод е в противоречие с факта, признат от самата REA в дупликата (вж. т. 53 по-горе), че както предварителното уведомително писмо, така и писмото за потвърждаване на спирането мотивират спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU единствено поради започналото наказателно разследване по отношение на главния изпълнителен директор и финансовия директор на ищеца. В нито един от двата документа не е посочено разследването на OLAF.

95 По-нататък в това отношение следва да се подчертае, че записката от 13 януари 2022 г., с която OLAF уведомява REA, че започва своето разследване, не предвижда спиране на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU като превантивна административна мярка (вж. т. 12 по-горе).

96 Така въз основа на материалите по преписката (вж. т. 94 по-горе) може да се приеме, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е било мотивирано единствено от наказателното разследване на подозренията за измама при изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства NGA.

97 Действително REA, подобно на всяка институция, орган, служба и агенция на Съюза, е длъжна съгласно член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 година относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 2013 г., стр. 1) да осигури спазването на поверителността на разследванията, провеждани от OLAF.

98 От съдебната практика обаче следва, че правилото за поверителност на разследванията на OLAF, установено в член 10, параграф 3 от Регламент № 883/2013, трябва да се тълкува в своя контекст, и по-специално в светлината на съображение 12 от този регламент, което гласи, че разследванията на OLAF следва да се извършват при пълно зачитане на основните свободи (вж. в този смисъл решение от 6 юни 2019 г., Dalli/Комисия T-399/17, непубликувано, EU:C:2019:384, т. 169).

99 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 33.2.2 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU „[п]реди да спре изпълнението на [споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU], агенцията трябва да уведоми официално съответния координатор или бенефициер за намерението да спре изпълнението и за мотивите си, и да го прикани да изложи становището си в срок от 30 дни, считано от уведомлението“.

100 Следователно, макар че по силата на член 10, параграф 3 от Регламент № 883/2013 от REA се е изисквало да осигури спазването на поверителността на разследването на OLAF, тя е била длъжна също така, съгласно член 33.2.2 от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, да изпълни задължението си да мотивира решението за спиране на действието на посоченото споразумение, за да даде на ищеца възможност да се защити.

101 Ето защо в този контекст и като се имат предвид материалите по преписката (вж. т. 94 по-горе), задължението за поверителност във връзка с разследването на OLAF, впрочем посочено от REA най-общо след предявяването на иска, не убеждава, че спирането на

действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е мотивирано от подозрения за измама във връзка с изпълнението на същото споразумение, а не на споразумението за безвъзмездни средства NGA.

102 Второ, що се отнася до довода, че като е спряла споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, REA е действала по съображения за предпазливост, за да защити финансовите интереси на Съюза, следва да се отбележи, че задължението за добро финансово управление на ресурсите на Съюза, което REA има в качеството си на агенция по силата на член 317 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 21 февруари 2024 г., Greenspider/Eismea, T-733/21, непубликувано, EU:T:2024:104, т. 39), не може да ѝ разреши да спре споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в нарушение на член 33.2.1, буква а), подточка i) от него.

103 Ето защо следва да се приеме, че като е решила да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU поради факта, че главният изпълнителен директор и финансовият директор на ищеца, а именно две физически лица, оправомощени да го представляват или да вземат решения от негово име, са заподозрени за измама в рамките на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, различно от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, REA е нарушила член 33.2.1, буква а), подточка i) от споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

104 Следователно предвид всичко изложено по-горе трябва да се приемат първото и третото основание, изтъкнати в подкрепа на първото искане, без да е необходимо произнасяне по другите доводи, изтъкнати от ищеца в подкрепа на тези основания, нито по другите основания, изтъкнати в подкрепа на това искане.

По второто искане — Общият съд да разпореди на REA да отмени спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU

105 Що се отнася до второто искане, следва да се припомни, че с писмо от 10 септември 2024 г. REA уведомява Общия съд за отмененото спиране на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и че с ищеца са се споразумели да възстановят неговото изпълнение, което ищецът потвърждава (вж. т. 26 и 27 по-горе). Ето защо липсва основание за произнасяне по съществото на второто искане.

По третото искане — REA да бъде осъдена да заплати на ищеца обезщетение за вреди в размер на 500 000 евро

106 Ищецът счита, че е претърпял сериозна икономическа вреда поради спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU и претендира обезщетение от REA за вреди в размер на 500 000 евро, сума, която според него може да бъде допълнително уточнена в хода на производството.

107 Ищецът подчертава въз основа на заключението на назначен от него експерт (наричано по-нататък „заключението на назначения експерт“), че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU би могло да има отрицателно икономическо отражение върху неговото изпълнение, в случай че то бъде възобновено. Всъщност според ищеца, макар целите и бюджетът на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU да остават непроменени, международният икономически и

геополитически контекст — а именно по-специално увеличаването на цените на суровините и на енергията, както и транспортните и логистични трудности — вероятно ще доведе до преразглеждане на получените от него през януари 2022 г. очаквани разходи за изложения, работни срещи, конференции и други прояви, което щяло да го принуди да изпълни дейностите в значително по-ограничен обем в сравнение с първоначално предвидения, да се откаже от изпълнението на някои дейности и в крайна сметка да се откаже от изпълнението на цялото споразумение за безвъзмездни средства TD.EU.

108 Освен това, след като подчертава, че е признат професионален участник в лозаро-винарския сектор на национално равнище, на равнището на Съюза и в световен мащаб, ищецът изтъква, че прибързаното спиране на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU навредило на репутацията му и имиджа му от гледна точка на търговска надеждност, доверие, коректност и добросъвестност в неговите отношения с партньорите.

109 Освен това според ищеца претърпяната вреда е сигурна, тъй като оценката на възможните отрицателни последици от спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е подробно изложена в исковата молба.

110 По-нататък, противно на твърденията на REA, ищецът счита, че съществува причинно-следствена връзка между претърпените вреди и поведението на REA, доколкото, ако действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU не бе спряно, той нямаше да претърпи никаква вреда.

111 REA оспорва тези доводи и счита, че искането за обезщетение за имуществени и неимуществени вреди е явно неоснователно.

112 В началото следва да се подчертае, че макар да няма съмнение, че спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU е отменено (вж. т. 26 по-горе), възобновяването на неговото изпълнение не позволява на ищеца да постигне резултат, еквивалентен на търсения от него с подаването на искането за обезщетение, а именно поправяне на вредите, които счита, че е претърпял поради спирането на действието на това споразумение.

113 Ето защо все още е необходимо произнасяне по искането на ищеца за обезщетение.

114 В самото начало следва да се отбележи, че искането за обезщетение на ищеца има изключително договорен характер.

115 В този смисъл трябва да се припомни, че съгласно член 340, първа алинея ДФЕС договорната отговорност на Съюза се регулира от правото, приложимо по отношение на съответния договор, което в случая, както вече бе констатирано в точка 36 по-горе, е приложимото право на Съюза, евентуално допълнено от белгийското право.

116 Следователно, както бе посочено в точки 37 и 38 по-горе, споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU се урежда от релевантните разпоредби на правото на Съюза, а именно в случая от Договора за функционирането на ЕС, Хартата и Финансовия регламент, а за да се попълни празнота в договорните клаузи или в релевантните разпоредби от правото на Съюза — от посоченото в споразумението национално право, което в случая е белгийското право.

117 Така в този контекст при липсата на релевантни разпоредби от правото на Съюза следва да се припомни при какви условия се ангажира договорната отговорност по белгийското право, което е в сила при сключването и изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

118 На първо място член 1142 от белгийския Граждански кодекс, който се съдържа в дял III от книга III, озаглавен „Договори и договорни задължения изобщо“, предвижда, че „при неизпълнение на задължение за действие или бездействие длъжникът дължи обезщетение“.

119 На второ място, съгласно член 1147 от белгийския Граждански кодекс, „ако е необходимо, длъжникът се осъжда да плати обезщетение за неизпълнение на задължението или за забавено изпълнение, освен ако докаже, че неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина, и че не е действал недобросъвестно“.

120 От тези разпоредби следва, че съгласно белгийския Граждански кодекс договорната отговорност се основава на пълното или частично неизпълнение на договора, което се дължи на една от страните по договора. За да получи обезщетение за вредите, претърпени от неизпълнението на договор, независимо дали са имуществени или не, ищецът следва да докаже наличието на причинно-следствена връзка между неизпълнението на договорните задължения и така настъпилата вреда (вж. решение от 4 май 2017 г., Meta Group/Комисия (T-744/14, непубликувано, EU:T:2017:304, т. 270 и цитираната съдебна практика).

121 Както подчертава REA, впрочем без ищецът да я опровергава, в това отношение за обезщетяването на вреди с договорен произход трябва да са изпълнени три условия, а именно неизпълнение на договора, вреда и причинно-следствена връзка между неизпълнението и вредата (вж. решение от 4 май 2017 г., Meta Group/Комисия, T-744/14, непубликувано, EU:T:2017:304, т. 271 и цитираната съдебна практика).

122 Що се отнася до първото условие, следва да се констатира, че както е видно от анализа по първото искане, REA е решила да спре действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU в нарушение на член 33.2.1, буква а), подточка i) от него.

123 При това положение, тъй като трите условия, посочени в точка 121 по-горе, са кумулативни (решение от 11 юни 2015 г., EMA/Комисия, C-100/14 P, непубликувано, EU:C:2015:382, т. 100), следва да се провери дали са изпълнени другите условия, посочени в точка 121 по-горе.

124 Що се отнася до второто условие, ищецът иска да бъде обезщетен както за имуществени, така и за неимуществени вреди.

125 Що се отнася по-конкретно до имуществените вреди, ищецът иска да бъде обезщетен за отрицателните икономически последици, които според него произтичат от спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU (вж. т. 107 по-горе).

126 Макар че със сигурност е вероятна възможността след спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU ищецът да е трябвало да преустанови или отмени определени изложения, работни срещи, конференции и други прояви, планирани за изпълнението на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, той не доказва, че твърдените от него имуществени вреди в случая действително са настъпили.

127 В това отношение следва да се подчертае, че ищецът представя заключението на назначения експерт, изготвено на 7 юли 2022 г.

128 В заключението на назначения експерт обаче се уточнява, че към датата на изготвянето му „не [е настъпила] никаква реална финансова загуба или авансово плащане: например не е [бил] платен аванс […], не са [били] платени неустойки и не е [било] извършено частично плащане“. По тази причина заключението на назначения експерт само илюстрира „потенциалните икономически, финансови, имуществени и неимуществени рискове, на които ищецът би могъл да се натъкне вследствие на спирането“.

129 Така като пример в заключението на назначения експерт се подчертава, че испанският бенефициер Prodeca „се оказал в положение да трябва да се откаже от участие в изложението за храни и напитки (China Food Drinks Fair) на Ченгду в Китай, първоначално предвидено за март, а след това отложено за април, а след това за юли-август 2022 г.“, въпреки че „вече потвърдил участието си в събитието в началото на февруари 2022 г. и платил на неговия организатор аванс в размер на 33 500 евро, за да резервира зоната, в която ще бъде инсталиран щандът от 85 квадратни метра“. Въпреки това, макар ищецът действително да представя проект на очакваните разходи, за да докаже, че за резервиране на зоната, в която ще бъде инсталиран щандът от 85 квадратни метра, е трябвало да бъде платен авансът от 33 500 евро, той не привежда никакво доказателство за това, че тази сума действително е била платена.

130 Освен това в заключението на назначения експерт се изброява цяла поредица от предвидени търговски изложения, които впоследствие са отменени или спрени. Що се отнася обаче по-специално до проявата, озаглавена „ProWine Shangai“, в заключението на назначения експерт само се дава оценка на потенциалните разходи, без да се представят документи, доказващи, че тези разходи са били действително направени. Освен това прогнозните чисто индикативни разходи за участието на ищеца в другите отменени събития, посочени в заключението на назначения експерт, като „WineTo Asia Shenzhen“, „Bellavita Chicago Expo“, „Summer Fancy Food edition“ и „Texom in Dallas“, са доказани с брошури или графици за дейностите, в които няма фактури, доказващи, че посочените разходи действително са били направени.

131 Накрая, що се отнася до списъка с работните срещи, събитията в областта на електронната търговия между предприятията, семинарите, обученията и бъдещи търговски изложения, съдържащ се в заключението на назначения експерт, следва да се отбележи, че това е просто списък със събития, някои от които при това са се провели преди спирането да влезе в сила, без към този списък да е приложена оценка, макар и ориентировъчна, на разходите.

132 Освен това, запитан в това отношение в съдебното заседание, след като уточнява, че твърдяната от него имуществена вреда трябва да се разглежда като действителна и вече настъпила, ищецът не е бил в състояние да посочи кои документи от преписката могат да докажат претендираната имуществена вреда, и по-специално разходите, които той твърди, че е трябвало да понесе поради спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

133 Ето защо следва да се констатира, че ищецът не доказва, че към момента на предявяване на иска имуществените вреди, които твърди, че е претърпял поради спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, действително са настъпили. Както

изтъква REA, той основава претенциите си просто на прогнози, което впрочем се потвърждава от факта, че ищецът не посочва точно размера на имуществените вреди, за които търси обезщетение.

134 Що се отнася до неимуществените вреди, ищецът иска да бъде обезщетен за предполагаемото засягане на неговата репутация и имидж, което според него произтекло от спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU. Той обаче не привежда никакво доказателство в подкрепа на твърдението, че такава вреда е настъпила.

135 Накрая и при условията на евентуалност, що се отнася до третото условие, свързано с наличието на договорна отговорност, следва да се констатира, че ищецът не установява със сигурност причинно-следствена връзка между поведението, в което упреква REA, и вредите, които твърди, че е претърпял.

136 Всъщност, що се отнася до твърдяната имуществена вреда, дори да се предположи, че такава вреда бъде установена (вж. т. 133 по-горе), заключението на назначения експерт показва, че „поради пандемията от COVID-19 и произтеклото от нея спиране на дейностите, […] от самото си създаване програмата е трябвало непрекъснато да отговаря на новите нужди на пазара и на обективните трудности при изпълнението на дейностите поради постоянната необходимост от отменяне и отлагане на събития“. Ето защо не може да се изключи, че поне част от допълнителните разходи, които ищецът твърди, че е трябвало да понесе поради спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU, всъщност са свързани с пандемията от COVID-19.

137 Що се отнася до неимуществените вреди, дори да се предположи, че такива вреди бъдат доказани (вж. т. 134 по-горе), не може да се изключи възможността те да са свързани с наказателното разследване, а не със спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU.

138 Ето защо, предвид всички изложени по-горе съображения, третото искане следва да се отхвърли.

По съдебните разноски

139 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като е загубила делото в основната му част, REA трябва да бъде осъдена да плати разноските в съответствие с искането на ищеца.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (десети разширен състав)

реши:

1) **Решението на Европейската изпълнителна агенция за научни изследвания (REA) да спре действието на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № 874904 по проект, озаглавен „European Quality Wines: Taste the Difference — TTD.EU“, съдържащо се в писмото на REA от 2 май 2022 г., е невалидно.**

2) **Липсва основание за произнасяне по второто искане да се разпореди на REA да отмени спирането на действието на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № 874904 по проект, озаглавен „European Quality Wines: Taste the Difference — TTD.EU“.**

3) **Отхвърля иска в останалата му част.**

4) **Осъжда REA да заплати съдебните разноски.**

Porchia Jaeger Madise

Nihoul Verschuur

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 11 декември 2024 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелствата по спора 2

Фактически и процесуални обстоятелства, настъпили след предявяването на иска 5

Искания на страните 6

От правна страна 7

По арбитражната клауза 7

Относно приложимото право 7

По първото искане — Общият съд да обяви за невалидно писмото, в което се потвърждава спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU 8

По второто искане — Общият съд да разпореди на REA да отмени спирането на действието на споразумението за безвъзмездни средства TTD.EU 18

По третото искане — REA да бъде осъдена да заплати на ищеца обезщетение за вреди в размер на 500 000 евро 18

По съдебните разноски 22